

لذت و الم اخروی

از دیدگاه ابن سینا و علامه طباطبائی

www.ketab.ir

نویسنده:

سمانه رضا زاده راستین

سرشناسه	رضازاده راستین، سمانه، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور	لذت و الم اخروی از دیدگاه ابن سینا و علامه طباطبایی/ نویسنده سمانه رضازاده راستین.
مشخصات نشر	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	۱۴۲ ص.
شابک	978-622-02-3058-8
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص: ۱۳۴ - ۱۴۱: همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	لذت - فلسفه
موضوع	Pleasure -- Philosophy
موضوع	ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰ - ۴۲۸ ق. -- دیدگاه درباره لذت
موضوع	Avicenna -- Views on pleasure
موضوع	ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰ - ۴۲۸ ق. -- دیدگاه درباره درد
موضوع	Avicenna -- Views on pain
موضوع	طباطبائی، سیدمحمدحسین، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۰ -- دیدگاه درباره لذت
موضوع	-- Views on pleasureTabatabai, Sayyed Muhammad Husayn
موضوع	طباطبائی، سیدمحمدحسین، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۰ -- دیدگاه درباره درد
موضوع	-- Views on painTabatabai, Sayyed Muhammad Husayn
موضوع	درد - فلسفه
موضوع	Pain--Philosophy
موضوع	نواب و عقاب اخروی
موضوع	Future punishment
موضوع	BBR۵۵ ۱۴۰۲ ۴/ع
رده بندی کنگره	۱/۱۸۹
رده بندی دیویی	۹۴۳۱۶۷۱
شماره کتابشناسی ملی	فیا
اطلاعات رگورد کتابشناسی	

لذت و الم اخروی از دیدگاه ابن سینا و علامه طباطبایی

نویسنده: سمانه رضازاده راستین

صفحه آرا: لیلا وطن خواه

طراح جلد: شکیبا حاجی عسکری

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

مشخصات ظاهری: ۱۴۲ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۲۰۰

شماره شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۳۰۵۸-۸

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

گلدستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶

entesharatnorouzi

۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۱۹۱۱۵

www.entesharate-norouzi.com

entesharate.norouzi@gmail.com

فهرست

۷.....	مقدمه
۹.....	فصل اول
۱۰.....	ضرورت و اهمیت بررسی لذت و الم اخروی
۱۱.....	گذشته ای از سیر در تاریخ فلسفه لذت و الم اخروی
۱۳.....	مفهوم شناسی
۲۲.....	معرفی اجمالی ابن سینا و علامه طباطبائی
۳۱.....	فصل دوم
۳۲.....	مفهوم لذت و الم از دیدگاه ابن سینا
۳۳.....	تقابل لذت و الم
۳۴.....	مفهوم سعادت و شقاوت از دیدگاه ابن سینا
۳۸.....	رابطه لذت و الم با سعادت و شقاوت
۳۹.....	راه رسیدن به لذت اخروی
۴۵.....	فصل سوم
۴۶.....	عالم برزخ
۴۶.....	دیدگاه ابن سینا راجع به عالم برزخ
۴۸.....	لذت و الم برزخی
۵۳.....	فصل چهارم
۵۴.....	اقسام لذت و الم اخروی از دیدگاه ابن سینا
۵۷.....	قابل تأویل بودن آیات مربوط به لذت و الم حسی
۶۰.....	ماهیت لذت و الم اخروی
۶۴.....	تبیین نظریه تجسم اعمال (تکوینی بودن لذت و الم اخروی)
۶۸.....	اثبات لذت و الم عقلی اخروی
۷۲.....	تقسیم نفوس اخروی و تبیین لذت و الم آنان

۷۸	تکامل نفس از نظر ابن سینا
۸۱	لذت و الم حقیقی
۸۴	خلود آلام اخروی
۸۷	فصل پنجم
۸۸	مفهوم لذت و الم از دیدگاه علامه طباطبائی
۸۸	تقابل لذت و الم
۸۹	مفهوم سعادت و شقاوت از دیدگاه علامه طباطبائی
۹۱	رابطه لذت و الم با سعادت و شقاوت
۹۳	راه رسیدن به لذت اخروی
۹۷	فصل ششم
۹۸	عالم برزخ
۹۹	ادله علامه بر وجود عالم برزخ
۱۰۲	لذت و الم برزخی
۱۰۵	فصل هفتم
۱۰۶	دیدگاه علامه در باب لذت و الم اخروی در ذیل آیاتی از قرآن کریم
۱۰۸	اقسام لذت و الم اخروی
۱۱۱	ماهیت لذت و الم اخروی
۱۱۴	عینیت یا مثلیت بدن اخروی با بدن دنیوی
۱۱۶	مسلک مجازات و تجسم اعمال در ثواب و عقاب
۱۱۹	تبیین نظریه تجسم اعمال (تکوینی بودن لذت و الم اخروی)
۱۲۰	تقسیم نفوس اخروی و تبیین لذت و الم آنان
۱۲۲	تکامل نفس از منظر علامه طباطبائی
۱۲۴	رضوان الهی
۱۲۶	خلود آلام اخروی

مقدمه

لذت و الم دو عاملی هستند که به عنوان انگیزه و محرک انسان برای رسیدن به سعادت جسمانی و روحانی شناخته شده‌اند و از دیرباز اذهان حکمای اسلامی را به خود معطوف داشته‌اند. از میان حکماء، ابن سینا و علامه طباطبایی در پی آن بودند که لذت و الم اخروی را به دینداران تفهیم نمایند.

در این نوشتار بعد از بیان کلیات و مفاهیم لذت و الم اخروی از نگاه هر دو فیلسوف، به تبیین کیفیت رابطه لذت و الم با سعادت و شقاوت پرداخته شده است.

در خصوص عالم برزخ و لذت و الم آن، ابن سینا با استناد به قائم بودن صورت جسمیه به ماده و محال دانستن تحقق صورت و شکل و مقدار بدون ماده، عالم برزخ را قابل اثبات نمی‌داند و جایگاه نفوس بعد از مرگ را با تأکید بر عالم افلاک و عقول تبیین می‌کند.

در مقابل، علامه طباطبایی معتقد است که عالم مثال یا عالم برزخ، عالمی میان عقل مجرد و موجودات مادی است که ماده ندارد، لکن بعضی از عالم ماده مقدار، شکل و عرض فعلی را داراست و نفوس انسانی در این عالم از لذت و الم برزخی برخوردار است.

هر دو فیلسوف قائل به معاد روحانی و جسمانی بوده و براساس آن لذت و الم اخروی را روحانی و جسمانی می‌دانند، ولی ابن سینا صرفاً به بررسی فلسفی معاد روحانی پرداخته است و اثبات معاد جسمانی را به دین واگذار می‌کند. همچنین بیان می‌شود که بین لذت و الم اخروی با اعمال انسان رابطه عینیت برقرار است و هر دو قائل به تکوینی بودن لذت و الم اخروی هستند.